

Estimat Pere:

Si bé he trigat gairebé sis mesos a rebre carta teva (deixa'm que t'estiri una mica les orelles, i que t'agafi pel mot, quan em dius que no ho faràs més) amb la qual contestes la meua de darreries de març, escrita poc abans de marxar cap als Estats Units (recordo que et vaig enviar, amb unes ratlles, la imatge dels ametllers florits a ran del Potomac), hom diria que, a tall de compensació, ahir m'arribaren els mots teus amb una fantasmagòrica anticipació de deu dies: porten la data del 28 d'aquest mes! Ai, Pere, Pere: Sé que el teu esperit sempre ha tingut una tendència a anar contra la història, però mai no havia tingut proves que anés també contra el temps... Així, si l'avió que ha de dur-te aquesta resposta meua compleix, la rebràs un dia o dos abans d'haver-me escrit, i si t'afanyes en la contestació, em tornaràs a escriure saltant per damunt d'un mític temps particular teu que, si no hi poses ordre, et pot menar a una metafísica via morta. No gastis bromes amb el senyor Temps: està acostumat a guanyar sempre, excepte quan es topa amb la poesia. Aleshores no sap què fer, perquè senti que allò que la poesia té de més profundament invulnerable és ell mateix, en meravella i eternitat, i no podria destruir-la sense destruir-se. ~~una~~ ella ~~mateixa~~ també.

Des del mes de març m'han passat moltes coses en l'ordre (és a dir: en l'esperit) i en l'aventura (entenguem realitats de la circumstància que em volta). Suposo que devies rebre alguns ecos de Washington, enviats per la Biblioteca del Congrés. Allò era només el començament, marcat per un punt culminant: un recital de Màrsias i Adila donat a la sala d'actes de l'Institute of Contemporary Arts. Quina primera prova de foc! Jo el tenia, el foc, i vaig encendre la gent. A primera fila hi havia el Josep Ma. Massip, qui, acabat el recital, anava dient a tothom, exaltat, que, després de García Lorca, no hi havia hagut a la península un poeta com jo. Ja ho veus, Pere, quins miracles fa la poesia! Ja et pots imaginar quins eren els meus sentiments envers el tipus, i cada vegada que se m'acostava, jo me li escorria, me li esllanegava, molt hàbilment i civil, perquè em sentia migpartit de pena i ^{haura} fastic, i, també, d'una mena de sensació de triomf contra allò que aquell home ^{haura} estat; i, per altra banda, no volia demostrar-li, perquè allò que jo sentia, en el fons, era una cosa molt íntima entre la meua poesia i jo només. No recordo si t'ho explicava, tot això, des de Washington, en la postal o en una lletra. Varen passar tantes coses en sis setmanes, vaig veure -i en va veure- tanta gent, vam estar en tants llocs, vaig parlar, i parlar, i parlar tantes hores, en castellà, anglès, francès -i en català, a la Univ. Catòlica de Washington, on vaig conèixer un monjo de Montserrat impressionant, el pare Bellet, i a Boston ens va atendre un jove professor nord-americà que xerrava un català que semblava après a la lluna i en les obres de Ramon Llull; i els desplaçaments d'un lloc a l'altre (un dia varem haver d'agafar l'avió tres vegades), l'experiència inefable de la comunicació a través de la poesia, des d'un públic de 1.500 estudiants a la Farleigh Dickinson Univ., a Teaneck, prop de Nova York, fins a una classe, en francès, composta de deu alumnes només, a la Universitat de Iowa, on durant una hora i mitja vaig parlar sobre el valor de la imatge en la poesia en general i en la meua obra en particular... Vaig salvar situacions perilloses d'una manera miraculosa, amb tant d'astorament meu com de l'Anna. Encara no sé com. Per exemple: el discurs que vaig haver d'improvisar (al banquet de comiat que em varen donar a la Howard Univ), contestant les paraules ~~amb una gran~~ d'abrandada retòrica d'un professor negre que es diu Ferrer. No recordo en absolut què vaig dir, però no oblidaré mai la reacció emocionada que vaig suscitar. A Teaneck, el rector, Mr. Decker, un llop, em va calar de seguida de veure'm, i en cinc hores va treure de mi allò que ningú havia tret mai abans en tant poc temps. Vaig haver de repetir el recital (al final, un professor armeni es va acostar a l'Anna i li va fer un petó), vaig gravar poesia meua, un poema de Salvat-Papasseit, en català, i, a més, La dama d'Aragó, etc. I així, més o

menys arreu. No ens sabem les taumatúrgies, Pere.

El dia ~~18~~ de maig tornàvem a casa, des de Xicago, en un vol de tres hores, en jet. M'esperaven les elegies d'Ecce Homo, que vaig deixar enllestides el mes passat, amb deu o quinze pàgines de notes. He lliurat ja l'original a Díez-Canedo, qui m'ha promès que el llibre sortirà per la primavera i, potser, abans i tot. Com m'agradaria que sentíssis la Novena Elogia, la dèlfica, inspirada pel meu viatge a Grècia d'ara fa dos anys: Ja les sentiràs, ja les sentiràs totes! Perquè cal que siguin llegides juntes. Entre ràfega i ràfega de verb, a començaments de juny, vam fer una sortida al camp, a la casa que el meu germà té a Las Delicias, lloc ben conegut per tu. Un matí, passejant per un poblet que es troba a ran de carretera, Zoyatzingo, a una mitja ^{hora} escassa de Las Delicias, vaig descobrir la "parcel·la pura", una milpa encara, situada enfront mateix dels volcans, fora del poble ja, amb aigua a cinc metres i electricitat molt a prop. El lloc i la situació em varen fascinar des del primer moment, el preu era realment temptador (4'50 pesos el m2. , quan a Las Delicias va a 50) i vaig comprar el tros: 2.000 m2, on ara ja està molt avançada la construcció de la nostra Quinta Adila. Dimecres vinent quedarà enllestit el sostre i calculem que a darreries del mes vinent podrem habitar-la. Vaig començar les obres sense tenir tots els diners per acabar-les, però confiant que d'una manera o altra trobaria els deu mil pesos que em faltaven. I així ha estat, meravellosament. T'ho explicaré. Fa algunes setmanes, un amic castellà em va venir a veure amb la idea de demanar-me un original inèdit que pogués ésser editat a tot luxe, com una mena d'homenatge d'un grup d'amics, en el qual -fa pena pensar-ho- no hi figura cap català. Li vaig contestar que havia fet tard d'uns pocs dies, perquè Ecce Homo ja el tenia Díez-Canedo. Però, tot d'una, a l'Anna se li va ocórrer pensar en la meua peça de teatre La noia del gira-sol -que ha estat deu anys dormint en un calaix del meu escriptori-, obrint així la possibilitat de realitzar el projecte del meu amic. Resumint, l'afer està ja en marxa, i un dia d'aquests cobraré un avançament de drets de... 10.000 pesos. Encara no m'ho crec. Però si bé ho penso, no té res d'estrany que la noia del gira-sol, Dèlia, ajudi la seva germana Adila. Em fa ~~tant~~ il·lusió pensar que allà, a ple camp, potser em serà donat escriure la meua novel·la tantes vegades començada i que no puc acabar mai...

El teu silenci ens començava a tenir realment inquiets, i pensàvem que potser les coses se us havien posat adverses. La teua lletra ens a tranquil·litat completament. Em causa una alegria de no dir saber que estàs pres per la creació. Et desitjo que posis sostre aviat a la teua novel·la (quin títol porta?) i que ~~es~~ ^{es} mereixi la justícia que un jurat li pugui fer. Em dius que has entrat a formar part de la redacció de "Serra d'Or", la qual cosa em fa creure que t'has vist amb el monjo Pinell, encara que no l'al·ludeixes.

No m'estranya el que em dius de Quetzalcoatl. El Ribera, fa un parell de mesos, va tenir la idea de proposar a una casa editora de discos que se'n fes un de poemes meus. Com vaig somriure en saber que el director de les gravacions era el meu inoblidable i dilecte F. de P., el qual, segons em comunicava el Ribera, es va mostrar "enormement interessat" en el projecte. No n'he sabut res més. En canvi, vaig rebre, fa poc, una lletra de "Edicions 62", en la qual se'm demanava autorització per a reproduir en ~~un~~ l'antologia del Moles quatre o cinc poemes de la primera època. Vaig contestar negant-me, perquè em semblava injust que se'm representés en el llibre amb balbuços de la meua prehistòria lírica. Em varen tornar a escriure, aquesta vegada un tal Casajuana, per dir-me que l'antologia era de caràcter històric, etc, i demanant-me que fes ~~minima~~ confiança als seus autors, els quals coneixien bé ~~la~~ tota la meua. Els vaig contestar accedint, encara que els seus arguments no m'inspiren la confiança que em demanen.

Escriu-me aviat, si no vols que tregui la caixa dels trons. Però amb trons o sense trons, el meu afecte per tu no coneix minva.

Abraçades de tots dos per a la Rosa i per a tu.

